

“Les esquerres no poden canviar drets per vots”

El 25 de maig, el president d'Iniciativa per Catalunya - Verds, Joan Saura, va ser proclamat candidat a la presidència de la Generalitat de Catalunya. La proclamació coincideix amb una etapa de recuperació de l'espai polític de la formació ecosocialista, i un procés de diàleg amb els seus excompanys d'Esquerra Unida i Alternativa, que podria materialitzar-se en un acord electoral el mes de juliol vinent.

Quina diferència hi haurà entre la candidatura de Joan Saura i la de Rafael Ribó?

—La gran diferència, d'entrada és la situació política. No és la mateixa situació la d'Iniciativa ara que quan Rafael Ribó va ser candidat al Parlament. Més que qüestions personals, hi ha una situació política diferent. I en tot cas, el plantejament de la direcció i el meu és fer créixer un espai d'esquerra verda nacional que sigui determinant per a la formació d'un govern d'esquerres a Catalunya, així com per a l'orientació d'aquest govern.

Estic convençut que hi ha prop de mig milió de persones que se senten d'esquerres, ecologistes i amb un fort contingut nacional, que no se senten representades pels socialistes ni per una opció independentista.

—Darrerament, ICV ha estat més crítica amb el discurs de Pasqual Maragall, que troba poc “esquerrà”, per entendre'ns.

—De vegades, Pasqual Maragall, i sovint el PSC, s'orienten més cap a un discurs de disputar els vots fronters amb CiU, que no per fer una proposta alternativa. De fet, excepte nosaltres, tots els partits volen quedar-se l'herència de Pujol. I el primer a fer-ho va ser Pasqual Maragall.

—Fa l'efecte que, des de la darrera assemblea, Iniciativa està recuperant un espai propi.

—Crec que aquest era el gran repte que tenia l'assemblea i el gran objectiu que em vaig plantejar a l'hora de ser president d'IC. En el cicle electoral anterior hi va haver una qüestió

que ens va situar en una molt mala posició, em refereixo al trencament amb Izquierda Unida. I possiblement en aquell moment, a més de la feblesa producte del trencament, vam fer un discurs poc diferenciat del PSC. Potser vam donar la sensació que acabaríem desapareixent electoralment. Jo estic convençut, i per això estic aquí, que hi ha un espai que no és el socialista, que és el d'una esquerra transformadora, d'esquerra verda, amb contingut nacional; i estic convençut que podem i hem de representar molta gent de Catalunya.

I en aquest sentit, no és que ens anem diferenciant del PSC, sinó que expressem projectes diferents en temes com la immigració, el Pla Hidrològic, la qüestió nacional, el medi ambient o la representativitat democràtica. Són projectes que tenen llocs comuns, però també moltes diferències.

—Aposten decididament per un govern d'esquerra plural per a Catalunya, com a alternativa al pujolisme. Però aquest tipus de plantejaments han tingut certes dificultats. Cal revisar-los?

—No cal un replantejament, són una opció possible i estratègica. La complexitat de la societat fa que no sigui possible que un sol partit d'esquerra ho representi tot. Es diu que l'esquerra està més dividida que la dreta. Bé, és que l'esquerra són idees i la dreta, interessos; per tant, és molt fàcil que el diner ho ajunti tot.

Del cas francès, per exemple hi ha dues grans lliçons per a l'esquerra. Possiblement, un any abans de les eleccions, l'esquerra francesa té por

de perdre les eleccions i comença a fer una política, que jo en dic suïcida per a l'esquerra, d'indistinció amb la dreta. El Jospin de la campanya electoral, amb missatges sobre temes com la seguretat, semblava un altre Jospin. La segona lliçó que dona França, però també tota la UE és que hi ha un malestar, no d'inseguretat ciutadana, sinó una inseguretat vital.

Quan tenia divuit anys, em vaig poder muntar la meua vida treballant i estudiant. Avui, un jove, fins que no és prop dels trenta anys no es pot independitzar. En una empresa que tanca, de trenta treballadors, 25 dels quals tenien prop dels 45 anys, em deien "no trobarem mai més feina". Per tant, hi ha un malestar que fa que els vincles de la política tradicional i la gent s'hagin trencat. A França, crec que ha passat això i que una part de la gent ha cercat respostes en opcions antisistema, sigui Le Pen d'una banda o els mateixos trotskistes de l'altra.

—Una de les qüestions més candents a Europa és, avui, la de la immigració. Vist l'augment dels plantejaments populistes a Europa, es pot dir que l'esquerra no ha plantejat prou bé el tema?

—Parlar de com afronten les esquerres aquest tema és difícil, perquè crec que la resposta no és homogènia. Puc parlar de com penso jo que s'ha d'afrontar la immigració. En primer lloc, cal dir que els centenars de milers de persones que emigren, la major part, ho fan perquè es moren de gana al seu país. Els últims deu anys, malgrat que ha estat l'època de creixement econòmic més important al món, els ajuts al desenvolupament han disminuït. Segona observació: les esquerres no poden canviar drets per vots. Hi ha uns valors que hem de mantenir les esquerres. Calen drets i deures per tothom i això no es pot vulnerar. En el cas de la mesquita de Premià, hi ha hagut una vulneració de drets.

El primer repte davant d'aquest fenomen és que aquí tenim un estat del benestar raquític. Això fa que apareguin competint, pels serveis que presta aquest estat del benestar, els immigrants i les capes populars més

"A França, una part de la gent ha cercat respostes en opcions antisistema, sigui Le Pen d'una banda o els mateixos trotskistes de l'altra."

baixes. Per exemple, una persona em comentava que a l'escola dels seus fills hi havia unes deu beques de menjadors que se les queden totes les persones immigrades. Per tant, hi ha la percepció que els immigrants ens treuen "el que és nostre".

La primera gran idea de les esquerres ha de ser llençar polítiques públiques potents que afavoreixin els sectors més desfavorits de la societat, siguin o no immigrants.

Hi ha una segona qüestió més cultural, no ja de la idea de la tolerància, sinó de la riquesa de la suma de cultures, tenint present que som a Catalunya i que una de les coses que vertebrava la nostra identitat és la llengua catalana. Cal, doncs, viure les tradicions dels altres com a riquesa, pots decidir agafar-les o no, et pot agradar el cuscús o no. Són un error les declaracions que volen solucionar amb expulsions o desqualificacions d'imams determinats, etc. Perquè això només fomenta la xenofòbia.

—Però mentre no es prenen aquestes mesures de reforç de l'estat del benestar, com es pot difondre aquest missatge d'enriquiment cultural?

—Sense la primera pota això és complicadíssim...

—Per tant, els discursos populistes tenen les de guanyar, no?

—És clar, sí. Per exemple, els teòrics diuen que quan el creixement econòmic baixa del dos per cent, es genera atur. Si entrem en una situació de generació d'atur, de disminució de les prestacions socials és on hi ha l'origen del racisme. No és un problema cultural, és un problema econòmic i social, d'entrada.

A més, calen polítiques, a tots els nivells culturals, que tinguin clar que l'horitzó de la cultura catalana és producte de la realitat que hi viu. Per a mi, ser català és tenir i preservar la llengua i la cultura catalanes i unes determinades tradicions, però incorporant-hi noves tradicions de cultures de la gent que ve. Moltes de les manifestacions culturals que avui es fan a Catalunya són producte de la immigració que ha arribat aquí en els darrers quaranta anys. És a dir, ha de ser una cultura oberta, no a la defensiva i que no construeixi guetos.

—I tot això que diu és possible?

—Estic segur que sí. Ha estat ja possible a Catalunya amb la gent que va arribar fa dècades.

Enric Rimbau